न ह्येव भार्य्या क्रेतव्या न विक्रय्या कथञ्चन । ये च क्रीणन्ति दासीश्च विक्रीणन्ति तथैव च । २५०
भवेत्तेषां तथा निष्ठा लुब्धानां पापचेतसां । अस्मिन्नर्थे सत्यवन्तं पर्य्यपृच्छन्त वै जनाः ।
कन्यायाः प्राप्तशुल्कायाः शुल्कदः प्रशमं गतः । पाणिग्रहीता चान्यः स्यादत्र नो धर्म्मसंशयः ।
तन्नश्छिन्धि महाप्राज्ञ त्वं हि वै प्राज्ञसंमतः । तत्त्वजिज्ञासमानानां चक्षुर्भवतु नो भवान् ।
तानेवं ब्रुवतः सर्व्वान् सत्यवान् वाक्यमब्रवीत् । यच्चेष्टं तत्र देया स्यान्नात्र कार्य्या विचारणा ।
कुर्व्वते जीवतोऽप्येवं मृते नैवास्ति संशयः । देवरं प्रविशेत् कन्या तप्येदापि तपः पुनः । २५५
तमेवानुव्रता भूत्वा पाणिग्राहस्य काम्यया । लिखन्त्येवन्तु केषाञ्चिदपरेषां शनैरपि ।
इति ये सम्वदन्त्यत्र त एवं निश्चयं विदुः । तत्पाणिग्रहणात् पूर्व्वमन्तरं यत्र वर्त्तते ।
सर्व्वमङ्गलमन्त्रा वै मृषावादस्तु पातकः । पाणिग्रहणमन्त्राणां निष्ठा स्यात् सप्तमे पदे ।
पाणिग्राहस्य भार्य्या स्याद्यस्य चाग्निः प्रदीयते । इति देयं वदन्त्यत्र त एनं निश्चयं विदुः ।
अनुकूलामनुवंशां भ्रात्रा दत्तामुपाग्निकां । परिक्रम्य यथान्यायं भार्य्यां विन्देत् द्विजोत्तमः । २६०
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि विवाहकथने चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४४ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कन्यायाः प्राप्तशुल्कायाः पतिश्चेन्नास्ति कश्चन । तत्र का प्रतिपत्तिः स्यात्तन्मे ब्रूहि पितामह ।
॥ भीष्म उवाच ॥ या पुत्रकस्य चक्षुस्य प्रतिपाल्या तदा भवेत् । अथ चेन्नाहरेत् शुल्कं क्रीता शुल्कप्रदस्य सा ।
तस्यार्थेऽपत्यमीहेत येन न्यायेन शक्नुयात् । न तस्मान्मन्त्रवत् कार्य्यं कश्चित् कुर्व्वीत किञ्चन ।
स्वयं वृत्तेन सावित्री पित्रा वै प्रत्यपद्यत । तत्तस्यान्ये प्रशंसन्ति धर्म्मज्ञा नेतरे जनाः ।
एतत्तु नापरे चक्रुरपरे जातु साधवः । साधूनां पुनराचारो गरीयान् धर्म्मलक्षणः । २६५
अस्मिन्नेव प्रकरणे सुक्रतुर्व्वाक्यमब्रवीत् । नप्ता विदेहराजस्य जनकस्य महात्मनः ।
असदाचरिते मार्गे कथं स्यादनुकीर्त्तनं । अत्र प्रश्नः संशयो वा सतामेवमुपालभेत् ।
असदेव हि धर्म्मस्य प्रदानं धर्म्म आसुरः । नानुशुश्रुम जातेतामिमां पूर्व्वेषु कर्म्मसु ।
भार्य्यापत्योर्हि सम्बन्धः स्त्रीपुंसोः स्वल्प एव तु । रतिः साधारणो धर्म्म इति चाह स पार्थिवः ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अथ केन प्रमाणेन पुंसामादीयते धनं । पुत्रवद्धि पितुस्तस्य कन्या भवितुमर्हति । २७०
॥ भीष्म उवाच ॥ यथैवात्मा तथा पुत्रः पुत्रेण दुहिता समा । तस्यामात्मनि तिष्ठन्त्यां कथमन्यो धनं हरेत् ।
मातुश्च यौतुकं यत्स्यात् कुमारीभाग एव सः । दौहित्र एव तद्रिक्थमपुत्रस्य पितुर्हरेत् ।
ददाति हि स पिण्डान् वै पितुर्म्मातामहस्य च । पुत्रदौहित्रयोरेव विशेषो नास्ति धर्म्मतः ।
अन्यत्र जामया सार्द्धं प्रजानां पुत्र ईहते । दुहिताऽन्यत्र जातेन पुत्रेणापि विशिष्यते ।
दौहित्रकेण धर्म्मेण नात्र पश्यामि कारणं । विक्रीतासु हि ये पुत्रा भवन्ति पितुरेव ते । २७५
असूयवस्स्वधर्म्मिष्ठाः परस्वादायिनः शठाः । आसुरादधिसम्भूता धर्म्माद्विषमवृत्तयः ।
अथ गाथा यमोद्गीताः कीर्त्तयन्ति पुराविदः । धर्म्मज्ञा धर्म्मशास्त्रेषु निबद्धा धर्म्मसेतुषु ।
यो मनुष्यः स्वकं पुत्रं विक्रीय धनमिच्छति । कन्यां वा जीवितार्थाय यः शुल्केन प्रयच्छति ।